

Açık Toplum Vakfı'ndan "MERHABA"

Açık Toplum Vakfı olarak, 20 Ağustos 2008 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan kararla kurulmamızın ardından, Türkiye'nin insan hakları, demokrasi ve evrensel değerlere karşı daha duyarlı bir toplum olabilmesi doğrultusunda yürüteceğimiz faaliyetlerimize, 1 Ocak 2009 tarihi itibarıyla başladık.

Bu yönde, mütevelli heyeti, yönetim kurulu, danışma kurulu ve vakfıyesi tamamen yerli bir vakıf olarak, bilimsel, sosyal ve kültürel faaliyette bulunan kurum, kuruluş ve kişilere, sosyal içerikli ortak projelerin gerçekleştirilmesi katkı sağlamak doğrultusunda faaliyet göstereceğiz.

Kurucularımız arasında Can Paker, İshak Alaton ve Osman Kavala yer alırken vakfımızın yönetim kurulu da Can Paker, İshak Alaton ve Murat Sungar'dan oluşuyor. 2009 Danışma Kurulumuzda ise Suay Aksoy, Nurcan Baysal, Eyüp Can, Zülfü Dicleli, Melih Fereli, Temel İskit, Şebnem Karauçak, Can Paker (Başkan) ve Murat Sungar yer alıyor.

Vakfımız hakkında ayrıntılı bilgi edinmek için tıklayınız...

Akil Adamlar Türkiye'deydi

Faaliyete geçişimizin ardından ilk etkinliğimiz, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik sürecine destek vermek için çalışan, kamuoyunda "Akil Adamlar" olarak da bilinen Bağımsız Türkiye Komisyonu'nun 13 – 16 Ocak 2009 tarihlerinde gerçekleştirdiği Türkiye ziyareti oldu.

Bağımsız Türkiye Komisyonu, Türkiye ziyareti çerçevesinde, Ankara'da, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile görüştü. Komisyon ayrıca, sivil toplum kuruluşlarından, akademik çevrelerden, iş dünyasından ve medyadan temsilciler ile de görüşerek Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik süreci ve Avrupa Birliği'ne uyumu konularında gözlemlerde bulundu.

Başkanlığını 2008 Nobel Barış Ödülü'nü alan Finlandiya'nın eski Cumhurbaşkanı Martti Ahtisaari'nin yaptığı Bağımsız Türkiye Komisyonu, AB ülkelerinde cumhurbaşkanlığı, başbakanlık, dışişleri bakanlığı ve Avrupa Komisyonu üyeliği gibi görevlerde bulunan önde gelen devlet adamları ve aydınlardan oluşuyor. Komisyonun 2009 Türkiye ziyareti Martti Ahtisaari, Emma Bonino, Hans van den Broek, Marcelino Oreja Aguirre ve Albert Rohan katıldılar.

Komasyon, AB - Türkiye ilişkilerinde kritik bir dönemeç olan 2009 yılı başlarında gerçekleşen ziyaretin ardından, Türkiye'ye verilen sözlerin tutulmasının önemini, Türkiye'nin AB yeliğinin yararlarını anlatmayı; sağduyulu, tarafsız değerlendirmeler için bütün görüş sahiplerinin izleyeceği bir referans kurum olmayı sürdürecek.

Açık Toplum Vakfı olarak bizler de, AB yeliği yolunda ilerleyen Türkiye'nin ve Türkiye'nin yesi olduğu bir Avrupa Birliği'nin daha açık toplumlar olacağına duyduğu inançla önümdeki günlerde Türkiye'nin Avrupa Birliği yeliği konusunda çalışmaya devam edeceğiz.

Bağımsız Türkiye Komisyonu hakkında ayrıntılı bilgi edinmek için tıklayınız...

Açık Toplum Vakfı'ndan ğretmen eğitimine destek

Açık Toplum Vakfı olarak 2009 yılı hibe bütçemizin önemli bölümünü ğretmen eğitimi konusuna ayırmaya karar verdik ve bu doğrultuda, "ğretmenler için alternatif bilgilenme ve kişisel gelişim programları" erevesindeki projeler için ağırıda bulunduk.

Eğitime ncelikli çalışma alanlarımız arasında önemli bir yer verirken, içeriğe yönelerek, eğitim sistemimizin daha yenilikçi, eleştirel dşnebiyen, fikir ve bilgi retebiyen bireyler yetiştirmek doğrultusunda ağdaş ve açık toplum ideallerine uygun bir eğitim sistemi haline gelmesi için konuya 'eğitimde reform' anlayışıyla yaklaşmaktayız.

şüphesiz, eğitim sisteminde reformu sağlayacak en önemli unsurlardan biri de ğretmenler. OECD Uluslararası ğrenci Başarılarını Değerlendirme Programı (PISA) verilerine dayanarak yapılan araştırmalar, eğitim sistemlerini araştıran en önemli özelliğin öğretmenlerin kalitesi olduğunu ortaya koyarken; derslik başına düşen ğrenci sayısını düşürmeye ya da ğrenci başına harcamayı artırmaya yönelik popüler reformların beklenen sonuçları sağlamadığını, ğretmen kaliteleri arasındaki farklılıkların öğrencilerin başarısı arasındaki farklılıkları belirleyen temel etken olduğunu göstermekte.

Bu noktadan hareketle, çalışma yaşamları içinde, mesleki becerilerini ya da kişisel bilgi ve becerilerini geliştirme imkanı kısıtlı olan, ilk ve orta ğretim seviyesindeki çeşitli branş öğretmenlerine yönelik, ufuk açıcı, mesleki bilgi kazanmanın yanı sıra genel hayat bilgilerini ve dünyaya bakış açılarını genişletmelerini sağlayacak alternatif bir bilgilendirme ve kişisel gelişim programı sunulması doğrultusundaki projelere yönelik bir ağrı yaptık.

27 Mart 2009 tarihine dek vakfımıza iletilen başvurular, Danışma Kurulumuz tarafından değerlendirilecek. Konuya oğulcu bir açıdan yaklaşarak, öğretmenler için alternatifli öneriler sunabilmek için, farklı içerikli projelere destek verirken; 25,000 TL'ye kadar olan projelerin tamamını; 250,000 TL'ye kadar olan projelerin ise en fazla %50'sini karşılayacağız.

Öğretmen Eğitimi Proje Duyurusu'nu indirmek için tıklayınız...

Eğitimde eşişsizlik toplumsal eşişsizlikleri güçlendiriyor

Açık Toplum Vakfı olarak herkes için erişilebilir kaliteli eğitim idealini açık toplumlar için vazgeçilmez bir unsur olarak görmekteyiz. Bu nedenle vakfımızın ilk etkinliklerinden biri de, Eğitim Reformu Girişimi'nin, 'Eğitimde Eşişlik: Politika Analizi ve öneriler' başlıklı raporunun kamuoyuna duyurulmasına destek vermek oldu.

Türkiye'de eğitime erişim ve kalite açısından eşitsizlikleri ortaya koyan rapora göre Türkiye'de her 100 çocuktan 96'sı okula gitme olanağına kavuşurken bu çocukların yüzde 15'i diploma alamıyor. 15-19 yaş arası diplomasız her 10 çocuktan yedisi kız, üçü erkek çocukları. Kırsal kesimde yaşayan, üç kardeşi olan, anne babası ilkokul mezunu bir kızın liseye gitme olasılığı yüzde bir-iki. Öte yandan kentsel alanda yaşayan, annesi ve babası üniversite mezunu bir erkek çocuğun liseye gitme olasılığı yüzde 68-70.

Zorunlu ilköğretimde yüzde 100 okullaşmanın sağlanamadığının altını çizen Eğitimde Eşitlik raporuna göre, bölgeler arası farklar artıyor; Güneydoğu Anadolu'nun kırsal kesiminde yaşayan bir kız çocuğunun ilköğretime erişim olasılığı yüzde 48-52. Rapordan dikkat çekici birkaç eşitsizlik şöyle:

- En zengin kesim en yoksul kesimin 21 katı eğitim harcaması yapıyor.
- 15 yaşındaki gençlerin yüzde 32'si okuduğunu anlamamakta, yüzde 52'si basit matematiksel problemleri çözememekte.
- En düşük sosyoekonomik düzeydeki öğrencilerin yüzde 51'i meslek liseleri ve çok programlı liselere devam ederken yüzde beşi Anadolu lisesine gidebiliyor.
- En yüksek sosyoekonomik düzeydeki öğrencilerin sadece yüzde 3'ü meslek liseleri ve çok programlı liselere giderken, yüzde 49'u Anadolu liselerinde eğitim görüyor.
- Babasının ya da annesinin eğitim düzeyi bir yıl daha fazla olan kız çocuklarının eğitime katılım olasılığı oranı yüzde üç daha yüksek.
- Gelirinin yarısından fazlası tarımdan gelen hanelerde kızların eğitime katılım olasılığı yüzde 19 daha düşük.

Sonuç olarak, Türkiye'de eğitimin mevcut yapısı sosyoekonomik ve toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini güçlendirmekte. Gelir açısından en önemli farkı yaratan yükseköğretime çoğunlukla sosyoekonomik olarak daha avantajlı ailelerin çocukları erişebilmekte. Kamu, okul öncesi, ilk ve ortaöğretimde sosyoekonomik kökenden kaynaklanan eşitsizlikleri telafi edebilecek nitelikte kaliteli eğitimi yaygınlaştıramadı.

"Eğitimde eşitliğin sağlanması hedefinin, ulusal planlama belgelerinde daha çok yer alması gerektiğini savunan raporun öneriler bölümünde ise, ortaöğretime ve yüksek öğretime erişim ile ilgili açık hedefler konmalı, bu hedefler sürekli izlenmeli ve geliştirilmeli; eğitime ayrılan kamu kaynakları artırılmalı ve dezavantajlı bölgeler önceliklendirilmeli; okul öncesi eğitimin iller temelinde değil, dezavantajlı çocuklar hedef alınarak ve önceliklendirilerek yaygınlaştırılmalı; genel liseler ve meslek liseleri birbirinden bu kadar keskin biçimde ayrılmamalı, okullar arası kalite farklılıkları giderilmeli gibi önerilere yer veriliyor.

'Eğitimde Eşitlik: Politika Analizi ve Öneriler' başlıklı raporu indirmek için tıklayınız...

Yerel seçimde adayların unuttuğu yaşamsal bir konu: Mahalle Kreşleri

Açık Toplum Vakfı olarak, Türkiye'de çocuk bakımı ve erken çocukluk eğitim hizmetlerinin yetersizliğinden hareketle, yerel seçimler öncesinde, yerel yönetimlerce açılacak ücretsiz mahalle kreşlerinin önemine dikkat çekmek amacıyla, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Politika Forumu'nun "Türkiye'de Çocuk Bakım Hizmetlerinin Yaygınlaştırılmasına Yönelik Bir Öneri: Mahalle Kreşleri" başlıklı raporuna destek verdik.

Bilindiği gibi Türkiye'de bütçeden çocuk bakım ve erken çocukluk eğitim hizmetlerine ayrılan kaynaklar oldukça sınırlı. Kurum ve hizmetlerden yararlanan çocuk sayıları, nüfusa oranla ve başka ülke istatistikleri ile karşılaştırıldığında, son derece düşük. Kamu kurumlarının sayısı az, özel sektör tarafından sağlanan hizmetler sosyo-ekonomik anlamda sınırlı bir kesimin erişebileceği nitelikte ve hizmetlere erişim açısından bölgeler arası ciddi eşitsizlikler var.

Raporda, ücretsiz mahalle kreşlerinin önemi ve olası katkıları konularında şu konulara dikkat çekiliyor: "Türkiye'de, bakım sorumluluğunun en çok kadınlar ve kız çocukları tarafından üstlenildiği düşünüldüğünde, mahalle kreşleri, kadınlar ve kız çocukları üzerindeki bakım yükünün kısmen de olsa azaltılması yönünde bir katkı sağlayacak. Bu şekilde kadınların kendi adlarına değerlendirebilecekleri daha çok zamanları olabilecek, çalışma yaşamına katılabilecekler. Aynı şekilde, küçük kardeşlerinin bakımını üstlenmesi beklenen kız çocuklarının örgün eğitime katılımını kesintiye uğratabilecek engellerden birini ortadan kaldıracak. Mahalle kreşi uygulamalarının sağlayabileceği bir diğer önemli fayda ise çocuk yoksulluğuyla mücadele alanında görülmekte. Kreşler çocukların gün boyunca barınabilecekleri sıcak bir ortam ile düzenli beslenmelerini destekleyebilecek yemek hizmetleri sunabilmekte. Türkiye'de çocuk bakım ve daha genel anlamda erken çocukluk eğitimi hizmetlerine erişimin, ekonomik, sosyal ve bölgeler arası eşitsizlikler ile derin bağı göz önüne alındığında, mahalleler bazında ücretsiz kreşlerin yaygınlaştırılması ve sosyo-ekonomik açıdan dezavantajlı bölgelere öncelik verilmesi, halihazırda bu hizmetlere erişimi olmayan kesimlerin hizmete erişimini kolaylaştıracak ve böylelikle çocuk hizmetleri konusunda toplumsal eşitliğin sağlanması açısından sınırlı ama önemli bir katkı sağlayacak.

Raporda, çocuk bakım hizmetleri alanındaki politikalar ve uygulamalar konusunda uluslararası, özellikle AB ülkelerindeki farklı uygulamalar ve mahalle kreşleri modelleri de incelenerek, mahalle kreşleri modelinin nasıl şekillenebileceği konusunda yol gösterici noktalara dikkat çekiliyor. Mahalle kreşleri aracılığı ile çocuk bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve yerel yönetimlerin bu konuda sorumluluk almasının önemini vurgulayan rapor bu yönde oluşturulacak politika önerilerinde dikkat edilmesi gereken hususların altını çiziyor.

'Türkiye'de çocuk bakım Hizmetlerinin Yaygınlaştırılmasına Yönelik Bir Öneri: Mahalle Kreşleri' başlıklı raporu indirmek için tıklayınız...

İstanbul'da yeni bir sanat merkezi: DEPO

Sanatseverlerin ağırlıklı Bienal'den tanıdıkları Tophane'deki Tütün Deposu, Anadolu Kültür'ün girişimi ve Açık Toplum Vakfı olarak bizim desteğimiz ile, DEPO adı altında güncel, çağdaş sanat sergilerini izleyici ile buluşturacak bir çağdaş sanat merkezine dönüştü.

Türkiye, Güney Kafkaslar, Ortadoğu ve Balkan ülkelerindeki sanatçılar, sivil toplum kuruluşları ve kültür kurumları için bir platform işlevi görmeyi amaçlayan DEPO, sanatçılar arasındaki işbirliğini ve kültürel etkileşimi kolaylaştırmayı, bölgeye özgü sosyal ve siyasi sorunlar üzerine eleştirel düşünceyi teşvik etmeyi hedefliyor.

DEPO'nun, önümüzdeki günlerde, sergiler, enstalas-yonlar ve film gösterimlerini içeren sanat programının yanı sıra, bölgedeki sosyal içerikli sanat etkinliklerinin değerlendirileceği, bu yönde araştırmaların yürütüleceği, konferanslar, atölyeler ve panellerin düzenleneceği; bölgesel projelerin başlatılarak hayata geçirileceği bir merkeze dönüşmesi öngörülüyor.

Depo, kuruluşundan bu yana, İsveç, ABD, Rusya, İspanya, Fransa, İngiltere, Sırbistan, Ukrayna, Almanya ve Brezilya'dan 15 sanatçı örgütünün eserlerinin yer aldığı 'Gerçeklik Bitti: Kalabalık ve Performans: protesto gösterisi, kamusal mekân, beden kullanımı' ile ABD, Afganistan, Almanya, Brezilya, Bulgaristan, Güney Afrika, Küba, Mısır, Pakistan, Türkiye ve Umman'dan sanatçıların katıldıkları 'Take Me To The River' başlıklı sergilere ev sahipliği yaptı.

DEPO hakkında ayrıntılı bilgi edinmek için tıklayınız...

Diyarbakır'da Güncel Bir Kesit

Açık Toplum Vakfı olarak desteklemekte olduğumuz bir diğer çağdaş sanat merkezi de, Diyarbakır Sanat Merkezi (DSM). Sanatın büyük kentler dışında da üretilip izlenmesini sağlamak, disiplinlerarası kültür sanat projeleri geliştirmek ve uygulamak amacıyla kurulan DSM, Diyarbakır'ın kültür sanat yaşamına bir pencere açmak, bu kentte yaşayan sanatçıları kendi sesleri ve ürünleriyle gün ışığına çıkartmak ve Diyarbakır'ın kültür ve sanat hayatında yıllardır özlemi duyulan canlılığı yaratmak ve biri 'doğunun batısı' diğeri batının doğusu olan iki kent, Diyarbakır ve İstanbul'un insanların, sanatçıların ve yaratıcı enerjilerinin buluşabilmesi ve birlikte üretebilmeleri amacıyla hayata geçirilen, kolektif bir girişim.

DSM, bu amaçlar doğrultusunda, 'güncel sanat sergisi' başlığı altında, 14 Mart - 3 Mayıs 2009 tarihleri arasında, Selim Birsal'in "Kesit" başlıklı kişisel sergisini Diyarbakırlı sanatseverler ile buluşturacak.

Birsal Kesit sergisini, kendi sözleriyle şöyle tanımlıyor: "İşlerimin tümünü tek vücutta yaşayan bir organizma olarak görüyorum. Üretilen her yeni iş bu organizmaya yeni bir uzuv ekliyor ve bu organizma büyümeye devam ediyor. "Kesit" sergisi bu iş vücudundan seçilmiş bir kaç tanesi. Genelde bir sergi hazırlarken, daha önce değişik yerlerde gösterilmiş işlerin yanısıra yeni bir iş yapmayı da tercih ederim. Bir sergi yalnız bir gösterim alanı değildir. İşlerin oluştuğu yerdir. Atölyesiz çalışan bir sanatçı olarak işlerimin doğuş yerleri 'Cabinet' (çalışma odası) adını verdiğim alandır ve bunun yanısıra sergi yaptığım coğrafya, bu coğrafyada yaşayan insanlar, tarih, doğa, ve daha nice etken orada, o mekanda üreteceğim işi oluşturan etkenlerdir."

DSM, Kesit sergisinin açılışı kapsamında, 14 Mart'ta Selim Birsal ile sanat yazarı Şener Özmen'in konuşmacı olarak yer aldıkları "Soytarı, Flanör ve Bahçıvan" başlıklı söyleşiye evsahipliği yaptı.

DSM hakkında ayrıntılı bilgi için tıklayınız...

Önümüzdeki Dönem İçin Planlananlar

Homofobi Karşıtlığı Günü Etkinlikleri

Açık Toplum Vakfı olarak bu yıl, Kaos GL Derneği'nin, 17 Mayıs Uluslararası Homofobi Karşıtlığı Günü nedeniyle, 1- 20 Mayıs tarihleri arasında düzenleyeceği etkinliklere destek vereceğiz. Etkinlikler kapsamında, eğitimde cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımcılığı, çalışma hayatında lgbt bireylere yönelik ayrımcılık, mülteci lgbt bireylerin sorunları, ve genelde insan hakları alanında yaşanan sorunlar, psikoloji-psikiyatri, cinsel sağlık, sosyal hizmet ve alandaki sorunlar, medya-iletişim konularında çalışan sivil toplum örgütleri ile birlikte atölyeler düzenlenmesi planlanmakta. Bu çerçevede, kültür-sanat, akademi, medya, insan hakları, kadın hareketinden ve lgbt hakları hareketinden uzmanlarla üniversite öğrencilerinin bir araya getirilmesi; homofobi ve ayrımcılık konusunun insan hakları temelinde ele alınması hedefleniyor. Program kapsamında toplumsal cinsiyet, kadın hakları, insan hakları, sendikal hareket konularında çalışan sivil toplum örgütleri ile birlikte hareket edilecek.

Müslüman Coğrafyalar Türkiye'nin AB üyeliğine Nasıl Bakıyor ?

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği, felsefi olarak Türkiye ile Avrupa Birliği arasında yürütülen müzakerelerin ötesinde bir anlama sahip. Birlik ile Türkiye arasındaki ilişkiler, AB üyesi ülkelerin yanı sıra, müslüman coğrafyada da yakından takip edilmekte. Zaman zaman Avrupalı politikacıların da dillendirdikleri "Türkiye'nin müslüman bir ülke olduğu için Avrupa Birliği'ne üye olamayacağı" yönündeki söylemler bu coğrafyada büyük yankı bulmakta.

Biz de, Açık Toplum Vakfı olarak, aslen Arapça konuşan Ortadoğu ülkeleri ve müslüman Güney Asya ülkelerindeki yazılı ve görsel medyaların incelenerek, AB Türkiye tartışmalarını, Türkiye'nin kültürel kimliği nedeniyle AB'nin dışında bırakılması senaryosunun bu bölgelerdeki muhtemel yansımalarının mercek altına alınmasına destek veriyoruz